

NOVEL·LESCA RECUPERACIÓ D'UNES RESTES ARQUEOLÒGIQUES

Egiptòleg i detectiu

Les indagacions d'un arqueòleg català permeten localitzar jeroglífics saquejats

ANTONIO BAQUERO
BARCELONA

Saquejar l'excavació d'un arqueòleg és com entrar a robar a casa seva. Per això, per a ells, no hi ha millor venjança que lluitar per recuperar les peces espoliades.

Aquest sentiment empeny avui Josep Cervelló, director de l'Institut d'Estudis del Pròxim Orient Antic de la Universitat Autònoma de Barcelona, que el 1997 va rebre l'autorització egípcia per fer una prospecció en una tomba a Kom al-Khamassan, un enclavament de Saqara, la ciutat dels morts de la població faraònica de Memfis.

Era un projecte interessantíssim, ja que es tractava de fer sortir a la llum l'interior de la valuosa tomba d'Imephor, que el 2200 abans de Crist havia estat summe sacerdot de Ptah, el déu de la màgia i la màxima deïtat de Memfis. Al cap de dos anys, el 1999, la tomba va ser saquejada i el projecte d'excavació va quedar arruïnat. Dels jeroglífics de les parets només en van quedar peces aïllades i danysades. Els lladres van arrencar les inscripcions.

Un estil únic

L'equip d'egiptòlegs catalans va tornar a rebre un permís, aquesta vegada per treballar sobre les restes. «És un estil únic. Pel tipus de

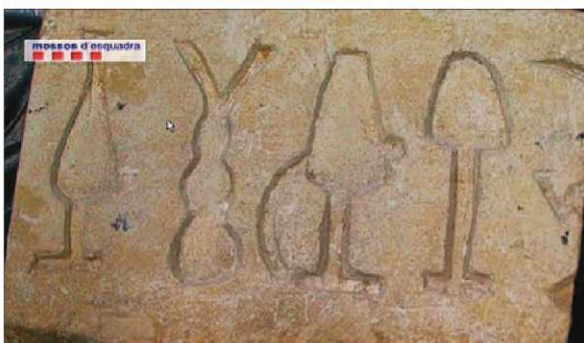
signes, per com estan gravats», va comentar ahir Cervelló per telèfon des de Lisboa, on havia de dictar una conferència. «La manera com estan inscrits alguns signes no es dona en cap altre lloc», va comentar l'egiptòleg, que va destacar com a element distintiu «com està gravada una figura que té forma de llàgrima i simbolitza la carn».

Les hores examinant amb detall

GRAN CONEIXEDOR

Cervelló havia estudiat amb detall les inscripcions de la tomba d'un sacerdot a Memfis que després va ser assaltada

bloc rere bloc de pedra calcària van permetre que Cervelló pogués reconèixer en qualsevol part i a simple vista l'escriptura de la tomba d'Imephor. Així que quan fa un any un col·lega li va comentar que havia vist en una galeria de Madrid una peça que li recordava les d'aquella tomba, l'egiptòleg va córrer al seu ordinador i, consultant la web de l'establiment, va constatar que la peça era una de les saquejades. Immediatament va contactar amb Zahi Hawass, cap del Consell d'Antiguitats egípcies, que va fer amb èxit un requeriment

►► L'estudiós ► A dalt, Cervelló (assegut) i Bosch examinen inscripcions de la tomba. A sota, una peça recuperada a Barcelona.

perquè la peça fos tornada a Egipte. «Havien passat gairebé 10 anys i l'aparició d'aquella peça significava que aquell material robat ja començava a sortir a la llum», va explicar Cervelló, que va començar a rastrejar les webs d'antiquaris de tot el pla-

neta. «En una galeria a Austràlia vaig trobar una estatueta d'aquella tomba», va comentar, i va explicar el procediment habitual en aquests casos: «Les peces es mantenen un temps ocultes i van passant de mà en mà fins que en un antiquari obté un cer-

tificat fals que diu que el seu origen és legal. Després arriben a un antiquari que desconeix que són robades i les posa a la venda».

Setmanes enrere, la casualitat va tornar a ajudar Cervelló. Una de les estudiants del seu màster d'Egiptologia va veure a l'aparador d'un antiquari a Barcelona dues pedres gravades que, per la seva bellesa, li van cridar l'atenció. «Quan em va explicar com eren van saltar les alarmes». Va demanar a Francisco Bosch, un egiptòleg que va treballar amb ell a la tomba, que passés per la galeria per fer un cop d'ull a les peces: «Així que les va veure, em va trucar molt agitat».

La pista britànica

Les peces estaven a la venda, i això disparava el perill que en qualsevol moment algú les comprés. «Com que no hi havia temps, en lloc de contactar amb Egipte el que vaig fer va ser posar el cas en coneixement de la fiscalia, que ho va comunicar als Mossos d'Esquadra».

LA TROBALLA

L'expert va identificar les peces per l'explicació d'una alumna que se'n va enamorar en una galeria de Barcelona

Agents de la Unitat Central de Patrimoni Històric dels Mossos es van desplaçar a la galeria i van trobar vuit peces. El peritatge de Cervelló va confirmar que eren robades. «Creiem que l'antiquari que les venia -per entre 2.000 i 10.000 euros- no en sabia res», diuen fonts de la investigació, que continua oberta. Els Mossos intenten reconstruir el circuit de les inscripcions i han enviat una sol·licitud a les autoritats britàniques, ja que l'antiquari barceloní les va comprar al Regne Unit. ■